

LA BELUGA

Bulletin du Club Occitan de Noisy Le Grand - Marne La Vallée

Association n°W932003580 régie par la loi de 1901 - Siret n°79037061300016
30, Rue du Clos - 93 160 Noisy-Le-Grand - Tel : **06 75 80 56 17** cluboc.noisy@gmail.com
Directeur de la publication et rédaction : Patrice ROQUES
Mise en page : Evelyne Lagriffoul

Abril-Mai de 2021

Bulletin N° 107

*We build too many walls
and not enough bridges.*

*Los hombres construimos demasiados
muros y no suficientes puentes.*

*Wir Menschen bauen zu viele Mauern
und zu wenig Brücken.*

*Gli uomini costruiscono troppi muri
e mai abbastanza ponti.*

*Gizakiak horma gehiegi
eta zubi gutxiegi eraikitzen du.*

*Bastissèm tròpes murs
e pas pro de ponts.*

Frasa atribuida a Isaac Newton

Editorial

Victòria dins l'unitat

La lei del deputat breton Molac per la "proteccion patrimoniala de las lengas regionalas" es estat adoptada per l'Assemblada Nacionala ambe una plan fòrta majoritat (247 per, 76 contra) que li dona un subrepés de legitimitat. Se pòt remarcar qu'un centenat de deputats de la majoritat votèron "Òc" malgrat l'òrdre negatiu de M. Blanquer e del Govèrn. La demanda montada dels "territòris" e lo trabalh de sensibilizacion caput del movement PQVNL (Per que Viscan Nòstras Lengas) an butat aquestes elegits a escotar lors electors puslèu que lo ministre...

Vocabulari : plan = très - un subrepés = un surcroît
caput = tête - viscan = subj. de *viure* = vivre
butar = pousser - un elegit = un élu - puslèu = plutôt

Paul Molac e François Alfonsi an trabalhat pendent doas annadas, ambe PQVNL, per fargar la lei dins l'unitat mai larga. Las associacions occitanistas, subretot la FELCO e ÒC-BI, aguèron un ròtle major dins l'entrepresa : amb la fin de la transmission familiara, l'avenidor de la lenga nòstra e de las autras lengas "regionalas" se jòga a l'escòla, de la Mairala a l'Universitat. (*Seguida en p.10*)

fargar = forger - amb(e) = avec - aguèron = eurent
jogar = jouer - la Mairala = l'école maternelle

FELCO : Federacion dels Ensenhaires de Lengas e Cultura d'Òc.
ÒC-BI : Federacion dels parents d'escolans de l'ensenhament public bilingüe de l'occitan.

Patrici Roques (*dialècte occitan lengadocian*)

AGENDA del Club occitan

Cap amassada fisica pendent lo confinament.

Vocabulari : cap de = pas de - una amassada = une réunion

Somari : p.1 : Editorial (*Seguida en p.10*) – Somari
p.2 : Sèrgi Bec, Provença al còr – Viens, 2 de març de 2021
p.3-4 : Dicha d'adiu a Sèrgi Bec per Gui Matieu e *I a de jour*
p.4-5 : Sèrgi Bec : *Mei vilatges adorats e Souto la memòri dis oulivié*.
p.5 : Joachim Blasco revira Joachim Du Bellay: *Astruc qual...*
p.6-7 : M-H Cabrol : 3 Minutinas : *La Gonèla, Lo vesin de pompidor, La Mariòta*
p.8 : Concors IEO Cantal - Michel Feltin-Palas :
Lettre "Sur le bout des langues"
Del costat de las associacions amigas
Quauques cors dins la Talvera parisenca
Bulletin d'adesion al Club Occitan
p.9 : Antologia permanenta : Salvador Espriu, poèta catalan
Ajudatz las librariás occitanas – *Blòg Escambis en òc*
p.10 : Editorial *seguida* - Universitats occitanas de Nimes e
La Guèpia - *Òctele que recerca...*
p.11 : Publicitats

Sèrgi Bec, Provença al còr

Sèrgi Bec, nascut a Cavalhon (Vau Clusa) en 1933, defuntèt lo 27 de febrèr. Sas obséquias se faguèron dins lo vilatge de Viens (Vau Clusa).

Passèt son enfància prèp de la farinariá familiara. Aprèp sos estudis, foguèt mobilizat en Algèria ontè coneguèt las orrors de la guèrra. Venguèt jornalista e critica d'art a l'agència *France-Presse*, mai tard cap-redactor de la revista *Le Pays d'Apt*.

Sempre amorós de son país, se vodèt a l'illustracion e a la promocion de sa lenga e de sa cultura, coma conse-adjunt de la vila d'Apt, e director-adjunt del *Parc Nacional del Luberon* de 1979 fins a sa retirada en 1993.

Son òbra cantèt la femna aimada e musa Anna, e la vida vidanta de son país. Amic de René Char, faguèt dintrar lo subre-realisme dins la poèsia occitana provençala. Publiquèt sos poèmas primièr dins la seccion occitana dels *Cahiers de Garlaban* bailejats per Jean-Luc Pouliquen. Aqueste publicuèt una seria de parladissas entre Sèrgi Bec e Bernat Manciet : *Entre Gascogne et Provence. Itinéraires en lettres d'Oc* ontè assolida sa consciéncia de l'unitat dels parlars occitans dins lor varietat.

La lista de sos recuèlhs poètics, romans, articles, pèças de teatre, seriá longassa. Las edicions *Jorn* de Montpeirós (Eraut) recampèron en 2012 una part de sas òbras poèticas (de 1954 a 1960). Podèm legir e escotar tèxtes causits dins un album de la colleccion *Trésors d'Occitanie* de *Occitània Productions* (2007). Sèrgi Bec recebèt en 1992 lo prèmi *Antigone* de la vila de Montpelhièr per son libre *Sesoun de guèrra* inspirat per la primièra guèrra del Golfe (1991) — los lectors mens joves se rementaràn la *Balada per Lili Fong*, protèsta contra la guèrra del Vietnam...

En 2006, a Ventabren, li foguèt atribuit lo *Prèmi literari grand de Provença*. Dempuèi 2009 èra majoral del Felibritge.

Una votz granda occitana ven de s'atudar. Daissa en eiretage als joves autors occitans e als lectors del monde entièr una leiçon remirable : l'amor del terraire natal, plan luènh d'una reduccion localista, nos enaira cap a l'Universal.

Patrici Roques (*dialecte occitan languedocien*)

VIENS, 2 DE MARÇ 2021

Aqueste dimars dos de març, a Viens, auriatz dich que lo solèu èu perèu èra triste. Un vèu leugier li fasiá portar lo dòu de nòstre amic e remirable poèta Sergi Bec. Lo menaviam en tèrra, anava rejónher Anneta, sa mólher, l'amor grand de tota sa vida.

Sus lei còlas a l'entorn leis ametliers èran en flors, d'un blanc e d'un ròsa qu'un pichòt vent lei fasiá frenir de pegin.

Entre lei tombas, dins l'èrba, lei margaridetas tot just esandidas, discretas, mudas, l'esperavan.

Aujave pas metre lo pè au sòu, de paura de lei chauchar. Èran aquí per èu ! Metèron sa caissa dins lo tombèu.

Resteriam aquí, plegats sus nòstre charpin.

Dins lei flors frescas qu'aviam mes sus sa tomba, leis abelhas li venguèron butinejar. Son mèu aurà, ne'n siáu segur, un gost de poesia e de probitat.

Gui Matieu

Totes los tèxtes de Sèrgi Bec e de Guy Mathieu son eschriches en occitan provençal.

Vocabulari : Cavalhon = Cavaillon
la farinariá = la minoterie
coneguèt = prèt. de *conéisser* =
connaître
Venguèt = prèt. de *venir* = devenir

se vodar = se consacrer
lo conse = le maire
la retirada = la retraite
la vida vidanta = la vie quotidienne
bailejar = administrer, diriger
assolidar = affirmer

recampar = rassembler
podèm = nous pouvons
jove = jeune
rementar = rappeler

una votz = une voix
atudar = éteindre
remirable = admirable
enairar = élever
cap a = vers

èu = el = lui - perèu = aussi
un vèu = un vel = un voile
remirable = admirable
menaviam = imp. de *menar* = mener
la mólher = l'épouse
lei = las = les - la còla = la colline
un ametlièr = un amandier
frenir = frémir - lo pegin = le chagrin
una margarideta = une pâquerette
espanir = éclore - esperar = attendre

aujave = imp. de *aujar, ausar* = oser
chauchar = fouler
plegar = plier, renfermer
lo charpin = le dépit - fresc = frais
venguèron = vinrent
lo mèu = le miel - siáu = soi = je suis

DICHA D'ADIEU A SERGI BEC,

legida per Gui Matieu au cementèri de Viens lo dimars 2 de març 2021, dins l'après-dinnar.

Sergi,

Sabe pas se son, aquestei darriereis annadas, de gralhas negras que te viravan dins la tèsta e t'empachavan d'èstre encara lo flame poèta qu'èras a vint ans. Sabe pas, e de segur degun nos lo dirà.

Aviàs passat tei quatre vints ans, te sabiam encara aquí e te sabiam pasmens absent. De qu'èra, per tu, vengut lo temps present ? Ne'n sabèm ren.

Nos venià de tu qu'un insupportable silenci. Un grand poèta venià de perdre la paraula, totei nòstreis esperanças se venián estraçar sus aquèu barri de silenci.

saber = savoir
una gralha = une corneille
virar = tourner
flame = flambant
degun = personne
pasmens = cependant
vengut = devenu
estraçar = déchirer
un barri = (ici) un mur

Sergi,

Uèi viram la darriera paja, una granda paja blanca marcada de dòu, de tristessa e d'amistat muda.

La laissarem blanca, tota blanca, per te ren levar d'aquela immensa e pura fidelitat en tot e en totei que fuguèt tieuna tota ta vida.

Tei poèmas nos enebriavan e nos enebriaràn encara. Son vèrs d'un majorau, son cants d'una cigala d'aur que nos lei lascia totei per tresaur.

lo dòu = le deuil
mut = muet
levar = enlever
fuguèt = fut
enebriar = enivrer
lei = los = les
amé = ambe = avec

Amé l'ensem de nòstreis amics dau Pen Club internacionau que pòdon pas èstre aquí, te dise :

gramaci, Sergi, gramaci, per ton exemple, ta generositat.

Donères a nòstra lenga, a nòstra literatura, una dignitat rara e constanta. Leis enaurères e li rendères un onor que mai d'un li refusavan. Mai ta volontat d'aparar faguèt tot beluguejar de mila estèlas que son ara e per l'eternitat tancadas dins lo cèu de nòstre avenir.

enaurar = élever
aparar = sauvegarder
beluguejar = étinceler
tancar = fermer

Toteis aquelei que son aquí, lo sabe, vodrián entendre ta vòtz, te vodrián entendre encara un còp, uèi que te'n vas.

Lo vau faire per tu, te vau rendre la paraula e legir, per clavar, un de tei poèmas qu'escriguères au mes de març 1980. I a d'aquò quaranta un ans ! T'imaginas !

Es un poèma que li dises mieus que totei ce que se dèu dire uèi : son tei mòts, son tei frasas, e a-n aquò li disiás :

legir = lire
clavar = clore
escriguères = prêt. de *escriure* = écrire
li = (ici) où

I a de jour

I a de jour

Que lou jour es la niue

Que la niue es la mort

E l'amour es mausort

la niue = la nuèch = la nuèit = la nuit
mausort = malheur

I a de jour

Que fan de trau dins la luno

Que lou còr es vièi

E la pèiro que l'amoulo

un trau = trau = un trou
fa de trau dins la luna = faire faillite, échouer
amoula = amolar = aiguiser

I a de jour

Que l'amour es bestort

Que la pèiro es lou còr

E lis aucèu an toumba sis alo

bestort = avorton
sis = sas = leurs

I a de jour émé de niue abord mescla

Dins lou còr estrangla que plus rên espèro

Dis amour de la terro

E la mort te rampèlo

*mars de 1980 tirat del recuèlh titolat **Siéu un païs***

(Grafia Romanilha dicha mistralenca)

mescla = mesclar = enchevêtrer
rampela = rampelar = rappeler

Mei vilatges adorats

Me siáu entornat ais vilatges adorats
Dei còlas autas que s'apàrian a l'avalida
Desaviat destimborlat au ceusin de la luz
O mei vilatges e leis òmes de mei vilatges
Jutjat aquela belòria de desirs deseiretats
Ma vida pèr rire e pèr se far pagar !

Me siáu entornat ai vilatges de memòria
Traversats 'armas que cargan casquètas
Pèr acabar la riquesa esconduda dau pecat
Desaviat destimborlat mai que mai devèrs vos
Òmes de mei vilatges adorats que son
Raras eisigèntas de ma vida de ma mòrt
Destimborlat mai que mai devèrs vos

Me siáu entornat ai vilatges dau ceusin
Sus lei còlas que congrelhan leis ensignes
Trimard dei enfanças totas desaviadas
Apasturant mon arma ai levames de vòstreï paires
Òmes de mei vilatges adorats que se chamalhan l'avenidor
Desaviat destimborlat dins l'avalida dei guèrras
Me siáu entornat ai vilatges adorats
Pèr retrobar nòstra espelida de la man d'ailà la mòrt tan vasta

Sèrgi Bec (1976) *grafia "classica"*

Vocabulari : una còla = une colline
apariar = accoupler - a l'avalida = au lointain
desaviat = égaré - destimborlat = éperdu
lo ceusin = lo cèu sin = le ciel clair
la luz = la lumière (naturelle)
una belòria = une parure - deseiretar = déshériter

una arma = une âme - cargar = porter
acabar = achever - escondut = caché
lo pecat = le péché
la rara = la frontière

congrelhar = engendrer
las ensignes = las enseignes = les constellations
apasturar = alimenter
lo levam = le levain
l'avenidor = l'avenir
l'avalida = l'horizon lointain
l'espelida = la naissance

Souto la memòri dis óulivié

Mourirai souto la memòri dis óulivié
Emé l'ouresoun dis agasso fidèlo
La sau sus la lengo-cadaulo
Te fai bon de vièure au vespre dis amistanço
O l'erbo-dóu-vènt canto l'oremus de la paraulo !

Vièisse souto la memòri dis óulivié
Dins lo grand desbarjament dóu mounde
Atala i chivau de tóuti neissènço
Dins li camp coutreja di fisànço
Mounte pourrejite la memòri dins li calandro dóu temps !

De-tras lou sang dis óulivié se vèi
Lou jour verd di colo armejado i resistènci
E li piado de soufrènço dins li grèu
Espigo folo de l'equinòssi dis enquisicioun
O tres nieu de liberta sus l'araire dis estello !

Siéu soulet souto lis óulivié
Mounte pourrejite la memòri
O perdren pas aquest país de paraulo perdudo
Sus lis alo negro de la paraulo !
Paraulo perdudo dins la proujeicioun memorialo dóu temps
Païs perduto encauso de li que tenguèron pas paraulo
Siècle de nieu estremado
La sau sus la lengo-cadaulo

Vocabulari :
souto = jos = sous
uno agasso = une pie
la sau = la sal = le sel
la cadaulo = le loquet, la clé
vièure = viure = vivre

vièisse = vielhisse = je vieillis
lou desbarjament = le déraisonnement
atala = atalat = attelé - lou chivau = lo caval = le cheval
coutreja = labourer
la fisànço = la confiance, *ici* la générosité
porrejite = projeter - uno calandro = une hirondelle

de-tras = à travers
uno colo = une colline - armaja = amarrer
la piado = le pas - lo grèu = le germe
l'espigo = l'épi
la niue = la nuèch = la nuèit = la nuit

siéu = soi = je suis
mounte = onte = où
tenguèron = prêt. de *téne* = tenir
estrema = cacher, emprisonner

Siéu souto lis óulivié
De la man d'ailà la memòri
Pourrejite lou temps
Que noun vole mourir
De silènci
E moun paire m'ausis
Eu aut mai que mai lou mort
De mi remors.

Mars de 1980

Sèrgi Bec (1933-2021) Poèma dedicat a son paire Loïs.
Recuèlh *Siéu un país* Edicions Édisud (1980)
(Grafia Romanilha dicha mistralenca)

de la man d'ailà = au-delà - aussi = entendre
eu = el = lui - aut = haut

Sèrgi Bec

Astruc qual...

Presentam aici una **revirada per Joachim Blasco** en occitan lengadocian d'un poèma plan conegut de **Du Bellay** despatriat a Roma : la languina de la tèrra natala perduda i parlarà a mai d'un(a) occitan(a) dins la Talvèra parisèna o endacòm mai dins lo monde vast ...

Vocabulari : despatriat = exilé
la languina = la nostalgie
endacòm mai = ailleurs

Astruc qual, coma Ulisses, a fach un bèl viatge
O coma aquel autre que ganhèt la toison,
E puèi s'es entornat plen d'usatge e rason
Viure amb sos parents la rèsta de son atge !

astruc = chanceux
qual = quin = qui
viure = vivre

Quora veirai tornar, ailàs, de mon vilatge
Fumar la cheminièra e dins quina sason
Veirai tornar lo claus de ma paura maison
Que m'es una província, e saique d'avantatge ?

quora = quand ?
veire tornar = revoir

Aimi mai lo sojorn qu'an bastit mos ancians
Que dels palais romans los fronts esglasians,
Mai que lo marme dur aimi la lausa fina,

esglasiant = effrayant (Du Bellay : *audacieux*)
lo marme = le marbre

Mai mon Leire gallés que lo Tibre latin,
Mai mon pichon Liré que lo mont Palatin,
Mai que l'aire marin la doçor angevina.

Leire = la Loire
gallés = gaulois

Los Planhs / Les regrets Joachim du Bellay (1522-1560)

Joachim Du Bellay

Vos presentam tres **Minutinas** de **Marie-Hélène Cabrol**. (*dialècte occitan lengadocian*)

Rampelam que l'inventor d'aqueste format de tèxt es Jean-Marc Leclercq

La Gonèla

Ai uèit o nòu ans de temps. Sèm darrièr l'ostal, dins lo jardin amb ma grand. Totas doas, sèm a legir tèxtes edificants, li agradan fòrça aquelas istòrias que li ensenhèron pendent son enfància e somiam d'enfants obesissents, de paires protectors, coratjoses e de menaças enraïadas. Los gosses, Flip e Flap, tanben escotan, breçats per nòstras voses. Es bèl, facil, rassurant.

una gonèla = une jupe
agradar = plaire
somial = rêver
enraiar = enrayer, détourner
un gos = un can = un chien
breçar = bercer

Subte, mon paire arriba. Vent de modernitat, lo ritme s'accelera. Vèni. Es una suspresa. T'espèron. Qui ? Veiràs. Abandoni Bona Mamà, la veitura me pren. Mon paire larga la novèla. Dos enfants, que coneissi pas, nos vòlon porgir, a ma sòrre e ieu, un glacet. Desiran nos acompanhar al cafè vesin per participar an aquel moment escàs. Es plan aimable. Geina immediata. M'enjauri. Asiri la gonèla que pòrti, qu'estimi òrra : bofanta, jaune viu, cordurada per ma maire. Urosament, sabi que ma sòrre es afluada d'una creacion identica. Los enfants, a lor aise, agradius, m'espèran. Me sabi mal cofada, mal pimpada e, a mon grand desespèr, ma sòrre estrena una polida rauba. Ma maire ne'n vend. Mal cofada, mal pimpada e... fòragetada. Ma sòrre me targa d'un agach victoriós, prèp del mesprètz.

subte = soudain - largar = lâcher
porgir = offrir
un glacet = une glace
escàs = rare
enjaurar = enjaourir = affoler
asirar = détester
òrre = affreux
cordurar = còser = coudre
agradu = agréable
pimpar = parer, attifer
fòragetar = rejeter
targar = défier (ici)

Refusi còp sec d'anar manjar lo glacet. Mos paires insistisson pas, me sabon capabla de colèras fulgurantes. Ma maire compren ma vergonha. Amb sas mans expertas, arrenja abilament ma gonèla que marca melhor. Tròp tard. Ara, patissi de mon refús estupid. Soi pèca. Me sentissi, sovent me sentirai en marge. Mon paire me torna menar a l'ostal. Qué se passèt ? Bona Mamà ensaja de comprene aquel retorn inesperat. Soi livida, embarrada dins mon silenci caparrut. Pas res. Mon paire règla la question. Pas cap d'explicacions. Se'n va. Vèni, contunham de legir. Ma grand m'obesis, torna legir d'istòrias qu'an pas pus de sabor.

la vergonha = la honte
marcar melhor = aller mieux,
tomber mieux
pèc = sot
ensajar = assajar = essayer
embarrar = enfermer
caparrut = tête, entêté

Lo jardin m'es vengut ostil.

Lo vesin de pompidor

Ai 19 ans de temps, soi en estagi dins una escòla. Amb una altra Normaliana, Jo, loguèrem caduna una cambra dins un ostal particular : sul meteís pompidor, una Anglesa e un jove. Lo loguièr es moderat, la sala de banh es comuna. Nos en contentam.

Nos endevenèm còpsec amb los autres. L'Anglesa se revela risolièra, Jo amusanta e lo jove, esportiu. Exibís sa tenguda de judò. Lo remiram.

loguèrem = prêt. de *logar* = louer
un pompidor = un palier
s'endevenir = sympathiser
còpsec = tout-de-suite
risolièr = rieur
una tenguda = une tenue
remirar = admirer

Un dimenge de ser, dintri soleta. Jo, l'Anglesa, los proprietaris son absents. Pas lo Judocà. Lo saludi sul pompidor, vau dins ma cambra, recapti mos afars, passi dins la sala de banh. Quand sortissi, lo Judocà es a la pòrta. Barra lo passatge. Subte, salta sus ieu, aganta bruscament mon sèxe. Una descarga electrica me traversa. Brami. S'afòla, assaja de me far calar. Mosseguí malament la man que voldriá mantèner coma un badalhon sus ma boca. Abocini son det gròs. Acostumada dempuèi l'enfància a luchar contra de dròlles, sabi far mal. Fòrça mal. Fugís, tenent sa man ensagnosida, me tanqui dins ma cambra. De tremblaments m'ofegan. Demòri dins l'escurina, espaventada. Me torni vestir, cerqui mon saquet de man. Escoti. Es sortit ?

dimenge = dimanche
recaptar = ranger - barrar = fermer
agantar = saisir - calar = taire
mossegar = mordre
un badalhon = un baillon
abocinar = déchiqueter
lo det gròs = le pouce
un dròlle = un garçon (ici)
tancar = fermer
ofegar = étouffer
cercar = chercher

S'amaga dins la sornura ? Pas cap de bruch. Impossible de dormir dins aquel ostal. M'engulhi sul pompidor, sens alumbrar lo lum, davalí l'escalièr. Defòra ! L'aire fresc me reviscòla, corri dins la carrièra.

Una ostalariá. Salvada ! Logui una cambra, m'afondi. M'endormissi.

Lo lendeman, agachi l'arribada de Jo, l'aculhi en cridant. Assabentats, los proprietaris minimizan l'afar, vòlon pas prene d'iniciativa.

Urosament, lo Judocà a desaparegut. Pas cap de traças. Pas cap de novèlas. Sosqui amb contentament a sa man nafrada.

Per un còp, mas dents òrras, mas palas coma las sonan amb delicadesa ma familha, me serviguèron !

amagar = cacher
la sornura = l'obscurité
s'engulhar = se faufiler
davalar = descendre
reviscolar = revigorer

La mariòta

- Estaca lo pè.
- Fau primièr un nosèl a l'entorn del genolh. As capitat, pels braces e las mans ?
- Òc. Tanben ai trobat lo biais de far virar lo cap.
- Sembla viva.
- Li manca sonque la paraula.
- Perfièch ! Començam.

una mariòta = une marionnette
un nosèl = un nœud
capitar = réussir
lo biais = la façon

Amagada dins l'escurina, descobrissi l'estranya cerimonia que jògan mon oncle e ma tanta. Ignoravi lors capacitats per manipular un còs inèrt. Animan una dança que contrafait passes lents puèi rapids. Fan virar lo cap. La mariòta obesís, visita las prigondors d'un univèrs novèl. Ma tanta, amb un fial, soslèva un braç. Un adieu ? Tiba lo ligam del genolh esquèrra. Mon oncle bolega l'autra man, desenclava lo genolh dreit. Soi estabosida : aquels dos vièlhs son capables d'accionar la massa colcada sul lièt ? S'afanan, parlotejan puèi psalmejan una melopèa lanhosa. Los dos oficiants son afibulats de tògas satinadas. Son supèrbs, majestuosos. De costuma, repapian lors istòrias de guèrra, desgrunan lors sempiternals remembres, lors incessantas leiçons de prudéncia que m'alassan. Ara, subrepassan la beutat dels druidas d'un còp èra. De quina vida misteriosa me privèron ? Perqué aquel rite nueitenc al qual assistissi gràcias a mas insomnias ?

jogar = jouer - obesir = obéir
la prigondor = la profondeur
tibar = tendre
esquèr = gauche
bolegar = remuer, agiter
estabosit = stupéfait
colcar = coucher
s'afanar = s'affairer
lanhós = inquiétant
repapiar = rabâcher
desgrunar = égrener
subrepassar = surpasser
nueitenc = nuechenc = nocturne

- Atencion, es lo passatge. Adieu, Annà.
- Adieu, Annà.

Destacan los ligams dels membres, s'alunhan, corbats, insignificants duscas a lor cambra. Ma nuèit es agitada. Me desrevelhi mai d'un còp. Somièri ? Èra una cachavièlha ?

Lo lendeman, risqui una allusion.

- Se ditz que dins cèrts cantons de la Montanha Negra se practican rites de passatges de la vida cap a la mòrt. Qu'adobaires manipulan los còsses coma per los guidar cap al delà. Ne'n avètz ausit parlar ?
- Ni mai s'agachan pas :
- Quinas sornetas !
- Faribòlas. Manja, que nos cal partir per enterrar ta paura cosina Annà.

una cachavièlha = un cauchemar
un adobaire = un rebouteux
cap a = vers
ni mai = même pas
pauvre = pauvre (aussi *décédé*)

L'IEO del Cantal
e la libreria « Découvertes Occitanes »

prepausan tornamai un concors
dubèrt a totes los qu'an enveja
de contar una istòria en òc,

a l'escrich

o -aquesta annada - a l'oral !

(enregistrament amb un telefonet per exemple.)

Data limita per mandar

los tèxtes o los enregistraments :

31 de mai de 2021

Mai d'informacion ?

concors d'expression occitana IEO Cantal

Contacte & entre-senhas : contact@ieo-cantal.com

Telefonet : 06 22 60 86 30

Cada setmana, [Michel Feltin-Palas](#), jornalista de l'Express, sortit de Biarn, publica sus la Tela una **letra d'informacion gratuita** vodada al francés e a las *Lengas de França* :

Sur le bout des langues.

Cal salutar aquesta iniciativa unica pel moment dins los setmaniers franceses, e la sosténer.

Se los lectors son pro nombroses, M.Feltin-Palas poirà continuar de donar paraula a las lengas "regionalas".

Per aquò far, basta pas legir soncament aquesta letra, val melhor *s'inscriure* ambe los ligams :

<https://bit.ly/2L5eECJ> e <https://bit.ly/31Yje02>

Vocabulari : la setmana = la semaine
sortit de = originaire de - la Tela = la Toile, Internet
vodar a = consacrer à - setmanier = hebdomadaire
pro = assez - bastar = suffire - soncament = seulement
un ligam = un lien

Del costat de las associacions amigas

Quand i a pas de confinament

Cors de lenga d'òc a Vauréal :

Passarèla de las Lengas e de las Culturas

Dempuèi 2010, favoriza, dins un èime de fraternitat, la coneissença de las lengas e culturas del monde, las "regionalas" compresas.

Per l'occitan, corses e activitats culturalas cada diluns (part vacanças escolaras) de 19 h a 21 h 30.

Contacte : Joan Massip, 25 carrièra Amédée de Caix de Saint Aymour 95490 Vauréal
jeanmassip@hotmail.fr Site : <http://pdlc95.free.fr>
Maile : passerelle95@gmail.com Tel : 06 07 88 57 21

Vocabulari : l'èime = l'esprit
diluns = lundi - part = sauf

e Cors d'occitan a París – Ciutat

APER'ÒC

se debanan **cada dimars**, de 19 a 21 oras, a l'Espace Maurici Solignac, local de la Federacion Nacionala de las Amicalas Avaironesas (FNAA)

44 carrièra Gabriel Lamé 75012 París
m^o Cour Saint Emilion

Per prene contacte : www.occitanparis.com

maile : lucanni@wanadoo.fr e liliane.zand@sfr.fr

Pendent lo confinament, l'Aper'Òc continua lo cors del dimars, a 7 oras del vèspre, en visio-conferéncia, ambe lo ligam <https://meet.jit.si/aperoc>

Vocabulari : dimars = mardi

Un còp per trimèstre (a quicòm prèp)
recebètz per la Tela nòstre bulletin **La Beluga**.
Mercés de tot còr per vòstre interés
e vòstras remarques.

Se volètz recebre pas pus nòstre bulletin,
basta nos o dire a l'adreça cluboc.noisy@gmail.com

Vocabulari : a quicòm prèp = à peu près
la Tela = la Toile, Internet - basta = il suffit de

ADESION al Club Occitan per 2021

Lo Club occitan, coma las autras associacions, fa front dins la situacion sanitària dificila que vivèm totes e totes.

Lo podètz ajudar en mandant vòstre escotisson 2021 al clavaire. Per avançar, plan mercés !

L'escotisson es de 10€ per una persona e 15€ per un coble.
Cal mandar lo chèc al clavaire : Joan-Maria Bou
20 rue de Conflans - 94220 Charenton-le-Pont
amb

nom :

pichon nom :

adreça :

.....

adreça maile :

ANTOLOGIA PERMANENTA

Diversos són els homes i diverses les parles,
i han convingut molts noms a un sol amor.

La vella i fràgil plata esdevé tarda
parada en la claror damunt els camps.
La terra, amb paranys de mil fines orelles,
ha captivat els ocells de les cançons de l'aire.

Sí, comprèn-la i fes-la teva, també,
des de les oliveres,
l'alta i senzilla veritat de la presa veu del vent :
"Diversos són les parles i diversos els homes,
i convindràn molts noms a un sol amor".

(lenga catalana)

La pell de brau, poema XXX (1960)

Ed. François Maspero, Paris, 1969

Salvador Espriu (1913-1985) Poèta catalan resistent al franquisme.

Vocabulari :

convingut = convengut = convenu

vell = vièlh = vieux - la plata = l'argent
esdevenir tard = s'attarder
parar = arrêter - damunt = subre = sur
un parany = un piège - l'ocell = l'aucèl = l'oiseau

teva = tieuna = tienne
senzilla = simple
pres = prisonnier
la veu = la votz = la voix

la pell = la pel = la peau
el brau = le taureau
Pell de brau : biais de dire catalan per
nomenar Espanha

Ajudatz las librariás occitanas

patisson elas tanben de la Covid-19 !

A Tolosa, la librariá **Occitania**, institucion culturala
istorica, prepausa sus plaça e per correspondància,
un fons occitan fòrça ric.

Catalòg sus demanda :

librocc31@aol.com

Facebook :

Librairie occitane
46 carrièra del Taure / rue du

Taur 31000 Tolosa

tel 05 61 21 49 00

Per las comandas :

05 63 67 31 78

(del diluns al dissabte

10-12 / 14- 18 oras)

A Lemòtges, la **Librariá Occitana**, veirina de l'IEO
(Institut d'Estudis Occitans del Lemosin) prepausa
dempuèi 1984 libres, musica, DVD occitans.

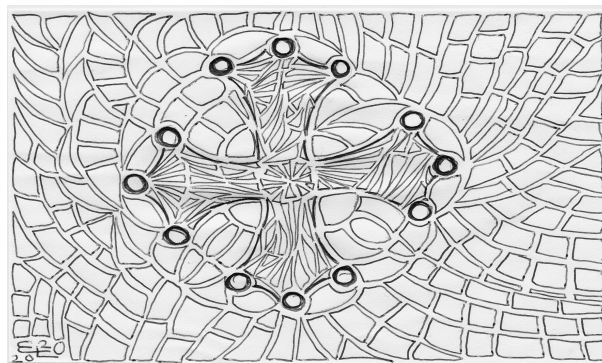
Es tanben un lòc de rencontres e d'animacion.

Catalòg en linha, comandas de passar sus
libraria-occitana.org - tel 05 55 32 06 44

Lo **blòg Escambisenoc** que sa devisa es
La Lenga Es la Clau publica en occitan lengadocian
conselhs per la vida vidanta : d'ortalissa,
recèptas de cosina, devinalhas,
e informacions culturalas, passejadas en occitan,
dins lo plaser renovelat de l'escambi.

Vocabulari : l'escambi = l'échange - la vida vidanta = la
vie quotidienne - l'ortalissa = le jardinage - una devinalha =
une devinette - una passejada = une promenade

- Son adreïça : escambisenoc.org

EDITORIAL, seguida de la p.1

La lei Molac es una avançada bèla per la reconeissença de las *Lengas de França* dins l'espaci public e dins l'ensenhament. Mas devèm pas destibar nòstra vigilància. Avèm ganhada una batalha, pas la guèrra. La lei poiriá demorar una cauquilha voja, reducha a un ròtle decoratiu coma lo de l'article 75-1 de la Constitucion (pel moment). Cal una aplicacion rapida de la lei per decrets e/o circularias, una voluntat sincèra de las Administracions de sègre las prescripcions decididas per la Representacion Nacionala, e los mejans financièrs necites.

Los deputats an votat, rai. Avèm lo drech de lor demandar d'exigir dels ministèris concernits (Educacion Nacionala, Cultura...) las mesuras que faràn viure la lei Molac.

Per que viscan nòstras lengas.

Patrici Roques (*Dialècte occitan lengadocian*)

bèl = grand - destibar = relâcher - voge = vide
reduch = part.passé de *redusir* = réduire
sègre = seguir = suivre - lo mejan = le moyen
necite = nécessaire - rai = à la bonne heure
lo drech = lo droit = le droit

Apondon : al moment de mandar aqueste bulletin, avèm après lo recors depausat al Conselh Constitucional contra la lei Molac. Lo centralisme bonapartista nos daissa pas en patz. Mas la plegarem pas l'esquina. Engatjam tornar lo combat.

Vocabulari : apondon = ajout - mandar = envoyer
la patz = la paix - plegar = plier, courber

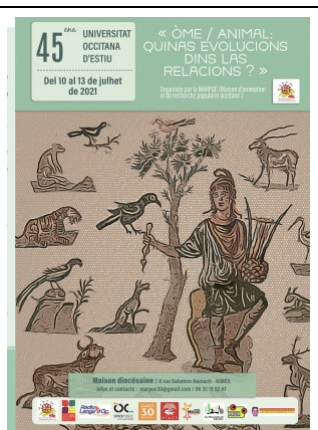
45ena Universitat Occitana d'Estiu a Nîmes

del 10 al 13 de julhet

organizada per l'IEO 30 e la MARPOC
(Maison d'animation et de recherche populaire occitane)

Tèma : "Òme/Animal, quinas evolucions dins las relacions"

Entre-senhas
e inscripcion :
MARPOC
4 rue Fernand Pelloutier
30900 Nîmes
tel 06 32 19 92 67
marpoc30@gmail.com
Site : www.ieo30.org
Albergament e repaisses
sus reservacion.

	UNIVERSITAT OCCITANA DE LA GUÉPIA del 12 al 19 de julhet (fors las paretz a partir del 10 e dusc al 20 de julhet de 2021)
--	--

Associacion LENGA VIVA (LAGUÉPIE 82)

Es un luòc e un temps d'ensenhament, d'animacion, d'estudi, mas es tanben una endevenença mannada de rencontres (e de convèrsas) improbables endacòm mai : los escolans dels corsas pòdon parlar amb d'occitanofònes « naturels » del vesinat coma amb d'escrivans, d'intellectuals e d'artistas de renom, los vièlhs savis als joves lançats, la cultura sabenta encontra la cultura populara, los estrangiers encontran los del país sus de questions d'istòria e patrimon. Tot aquò dins un ambient al còp estudiós e pausadís, amb los pès chimpats dins l'aiga de Viaur e d'Avairon, amb la consciéncia d'aprestar, en primadièrs, l'avenir del país.

Vocabulari : un luòc = un lieu
una endevenença = un hasard - mannat = bien pourvu
endacòm mai = ailleurs - pòdon = peuvent
lo vesinatge = le voisinage - un savi = un sage
lançat = élançé, fougueux - sabent = savant
encontrar = rencontrer - estudiós = studieux
pausadís = tranquille - chimpas = tremper
aprestar = préparer - un primadièr = un chef de file

CONTACTS :

Lenga Viva : universitat.laguepie@gmail.com

Escambiar : contact@escambiar.com

Liens internet : Site : lengaviva.com

www.lengaviva.com facebook.com/lenga.viva.12

Òctele es una cadena de television totalament en occitan.

Generalista, difusís
programas de tota mena :
creacions originalas produchas
o compradas per la cadena,
programas doblats en occitan
(filmes, dessens animats...).

Es sostenguda per l'OPLO (Ofici Public de la Lenga Occitana), las regions Aquitània Novèla e Occitània (Centrala), los Consells Departamentals de Pirenèus-Atlantics e Dordonha". contact@octele.com

Vocabulari : una cadena = une chaîne - mena = sorte
comprar = crompar = acheter - sostèner = soutenir

PUBLICITATS

A PARÍS

Per trobar informacions occitanas :

lo site "**Occitans a París**" :
www.occitanparis.com.

L'occitan sul net

television occitana
www.octele.com

e

1840 camin de Campanier - 30900 Nîmes
tel : 06 11 35 49 13
te.ve.oc30@gmail.com
www.teveoc.com

Revista **Cascalhs**

de l'associacion *Parlars d'aici*
97 rue du Royal 30410 Meyrannes
Informacions, jòcs e subretot poèmas
e novèlas en lenga nòstra
Abonament per una annada 15 euròs.
Contacte : cani7@orange.fr e tel 04 66 24 19 88
Site : parlars-d-aici.dreamwidth.org
e radiò : radio16 tabò per la lenga

L'Ostal del Libre d'Orlhac (Aurillac)

l'Ostal del Telh (Pôle occitan),
1 rue Jean Moulin 15000 AURILLAC
tel : 04 71 43 33 69 / 07 69 19 93 03
maile : contact@decouvertes-occitanes.fr
<http://www.decouvertes-occitanes.fr>

La Tuta d'òc, librariá de l'IEO 31 per tot trobar
sus la cultura occitana : libres, CD, DVD, accessòris...

La **Tuta** es dubèrta del dimars al dissabte
11h - 14h e 15h - 19h - *Ostal d'Occitània*
11 carrièra Malcosinat - 31000 Tolosa
tel : 05 61 12 30 53 - metrò e parcatge Esquioròl
maile/corric : latutadoc@ieo31.com
Site : www.latutadoc.com

L'espaci occitan de Gap

21 carrièra de l'Imprimariá / rue de l'Imprimerie
05000 GAP, present dempuèi mai de vint ans a Gap,
propausa per la venda per correspondéncia un catalòg
fòrça ric de produches culturals occitans :
libres, CD, DVD, bandièras, etc...
Botiga en linha : www.espaci-occitan.com
info@espaci-occitan.com

Vocabulari : lo produch = le produit
la bandièra = le drapeau

Lo mensual provençal d'informacion bilingüe

Aquò d'Aquí

Abonament per una annada : 27 euròs
Estrangièr : 37 euròs per chèc
de mandar a Pascaline Barthélémy
20 baloard Bonniot - 13012 Marselha
Maile : aquodaqui@laposte.net
Podètz visitar lo site Internet d' Aquò d'Aquí sus :
<http://www.aquodaqui.info>
i trobatz articles de legir, entrevistas d'escotar,
films de veire, e una letra setmaniera
per multiplicar l'informacion e afortir lo debat.

 La Talvera : CD <i>A tu vai</i>	<i>Per la prima, pensatz de crompar de que legir, escotar e gaitar en occitan</i>	 Anne Enjalbert Lutxi Achiary Pascal Caumont CD <i>Cants de prèp</i>
---	---	--
